

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 5 ft — kr.
Fél évre . . . 2 ft 50 kr.
Negyed évre 1 ft 25 kr.
Köszvényeknek, körjegyzőknek
és tanítóknak egész évre 4 ft.

Minden a lap szellemi részét illető
kérdésekre a szerkesztőség (fő-
város, papnóvtelek utca 2. sz.) — az
előfizetők, hirdetések és felhívás-
ások a kiadói hivatalba, Huszár István
könyvkereskedésbe küldendők.

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:

Egy négyhasábos petisior
ára helyesen kívül 8 kr.
Többszöri közlésnél árked-
vezmény.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 ft 30 kr hely-
lyezéssel együtt, — minden
további megkezdett 100 szó
után 1 frttal több.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Tisztelettel kérjük lapunk azon
olvasóit, kiknek előfizetése az évneg-
gyeddel lejárt, hogy azt minél előbb
megújítani sziveskedjenek, ne hogy a
lap szétküldése fenakadást szenvedjen.
Együttal kérjük t. elvbarátainkat la-
pünknek minél szélesebb körben való
terjesztésére, mert csak így vagyunk
képesek megküzdeni az akadályokkal,
melyeknek egy újonnan alapított min-
den tekintetben független vidéki lap
elébe néz. — Az előfizetési feltételek
lapunk homlokán olvashatók.

A „Nyitramegyei Szemle” kiadóhivatala.

Az iskolaügy egyház- megyénkben.

(D.) Most, hogy befejeződött a tanév
s az évzáró népiszkolai vizsgálatokkal be-
állott a vakáció, célszerűnek találom szó-
báhozni egyházmegyei iskolaügyüket, an-
nak állapotát s azt, amit rajta javítani kell.

Szóba hozom csupán azért mivel az
iskola az egyháznak leánya, szemefénye
lévén, az ország egyházmegyei mind róla
beszélnek s népiszkoláikat a kor kívánal-
maihoz mért magasra, pedagógiai szín-
vonalra emelni iparkodnak. Mint tudjuk,
nagyban elüljárnak e tekintetben a kaloc-
sai, egri, veszprémi egyházmegyek, en-
nélfogva ezek jó példája ránk nézve sem
maradhat tanulság nélkül.

A haladó idő ugyanis magával hozza
elodáshatatlant követelményeit, a kulturá-
nak meg egyenesen legelső tényezője a
jó iskola. Sokat mulaszt azért és pótol-
hatatlanul az, aki a népiszkolai ügyet el-
hanyagolja, valóságos életkérdés ez akár
az egyházra, akár az államra. Innen az
egyház, melynek feladata a nemes ide-
álizmust építeni az emberekben, ezeket
egész emberekké, jó, hű és engedelmes
polgárokká nevelni s ker. hitükben az élet
viharai közt az örök üdvösségre vezetelni,
az egyház mondja, amint a multban meg-
alkotta az iskolát, úgy annak egyúttal
mindenkor a legfőbb gondozója is ő vala.
A templom után ezt becsülte legjobbra,
sőt éppen a templom mellé építette az
iskolát.

Hát ma sem felejtí, hogy az isko-
laban van jövő reménye.

Azonban a dolog természete úgy
hozza magával, hogy mint mindent, az

iskolaügyet is folyton fejleszteni kell, s
azt, mit e tekintetben az elődöktől át-
vettünk, gyarapítani. A lanyhaságot, ahol
jelentkez, munkával pótolni, a hézagok-
kat kijavítani, ami elavult, azt újjal fel-
cserélni szükséges.

Ilyen tatarozásra kétségtelenül a mi
egyházmegyei népiszkolai is rászorulnak
és pedig kétszeresen azon oknál fogva,
mivel dioecézisünk is ama felvidékek
egyik tagja, melynek népe a valódi kultú-
rában, az embert joggal megillető mű-
velődésben eddigelő igen szerény mérték-
ben részesült.

Századok repültének el e nép felett,
de szellemi állapota körülbelül ugyanaz
maradt folyton, innen anyagilag sem tu-
dott előrehaladni, sőt utóbb az élelmes
bevándorlók karmai közé kerülve, élhe-
tetlensége folytán azt is elveszítette job-
bara, ami a mindennapi megélhetésére
szükséges volt.

Jó lesz azért az illetékeseknek ezzel
a néppel többlet törődni általában s isko-
laival különösen.

Egyházmegyei névtáruk mutatja,
hogy számban kellőleg megválnak isko-
láink, hisz a nagy emlékü Roskoványi
egymaga tetemes áldozatot hozott e tek-
intetben; az alap tehát megvan, van mire
építeni, van mit fejleszteni, de ép-
pen ez a fejlesztés, az iskolák belső éle-
tének a fejlesztése az, ami a jelen kor-
mányzatnak kell, hogy első rangú fel-
adatát képezze.

Ami részemről e célra legelső te-
endőnek tartok, az az egész egyházmegyei
tanügyet vezető külön főtanfelügyelői
hivatalnak felállítását a központban. Az is-
kolaügy élére állítsassék egy arra való
férfi, s ilyen található lesz a káptalan-
ban, akinek főhivatása lenne kezelni az
iskolaügyet s a nagy gépezetbe életet önt-
eni. Az iskolaügy, ha csak a bürokrati-
kus részét tekintjük is, annyi sok te-
endővel jár ma, hogy az a többi egyház-
körmányzati teendőket végző személyiség
kezében többé el nem fér. Ebben is, mint
másban is, csak a munkafelosztás elve
segíthet.

De ezt a főtanfelügyelőt én nemcsak
a főle hivatalfőnöknek ohajtanám tekinteni,
hanem olyan mozgató központnak, ki
részint személyesen, részint alárendelt kö-
zegei által közvetlenül befolya az is-

kolák vezetésébe, ki időről-időre a hely-
színen személyesen győződnék meg a ta-
nítás állapotáról. Mert meggyőződésem az,
hogy jó iskolákat nem írásbeli intézkede-
sek, nem statisztikai kimutatások, hanem
közvetlen utánnézés által lehet csak
teremteni. Kubinszky példája kalocsai egy-
házmegyében megmond e tekintetben
mindent.

A főtanfelügyelőnek segítségére segéd-
tanfelügyelőt kellene adni, aki ugyancsak
a központban laknék s ezt az egyházmegyei
tanítói karból kellene kinevezni. Pedagógiai
tapasztalatait hadd érvényesi-
tené az iskolaügy javára.

Erre a kettőre tartoznék az összes
egyházmegyei iskolák vezetése a központban.
Ami pedig a vidéki kerületi tanfel-
ügyelőket illeti, akik most rendszeren az
esperesek, ezeket is szabályozni kellene,
mint ez legutóbb Veszprém-megyében tör-
tént. Az iskolaügy emelése lévén a főér-
dek, miután esperesi kerületeink el van-
nak aprózva, szükség szerint két-két es-
peresi kerületet is egy altanfelügyelő alá
lehetne helyezni, aki mindenkor csak arra-
való, agilis egyházi férfi lehetne s a köz-
ponttal folytonos összeköttetésben állana.

Ily módon — nagyjából véve itt a
dolgát — újabb szervezendő volna az egy-
házmegyei iskolai kormányzat, aminek
hogy megbecsülhetetlen következményei
lennének, talán a legközelebbi jövő mu-
tatná meg.

Ez az, amit én részemről iskola-
ügyünk fejlesztésére most legelső teendő-
nek tartok. A többi, ami azzal kapcsola-
tosan jár, mint a tanító-egyletek felállí-
tása, a tanítói fizetés rendezése, iskola-
épületek emelése, a hiányzó iskolák pótlá-
sa stb., magától következnek; mert a
főtanfelügyelő, akinél kezében a tanítás
összes szálai összefutnának, teljes átte-
kintéssel bírja a felett, mi legyen az
összes tanügy, s annak részletei körül az
idő és a hely körülményei szerint a to-
vábbi teendő, s aszerint alaposan infor-
málná a főpánszort, ki, mint az iskolának
kiváló kedvelője, nagy elődjének példájára
nem fog visszariadni a hozandó áldozat-
októl.

A dolgok ezen új rendjének a beho-
zatálaban nem lehetne természetesen csak
úgy secundum putarem eljánni, hanem a
kellő ügyviteli szabályzat megalapítása

céljából a főtanfelügyelőnek előbb az egy-
házmegyei iskolai állapotait kellene tanul-
mányoznia s azon egyházmegyekét, ahol
ilyen reform életbe van már léptetve. Jó
példákban e tekintetben nem szűkölködünk.

Szívünk melegével ajánljuk tehát ezt
az eszmét az egyházmegyei kormányoknak,
és őszintén ohajtuk, hogy bár minél előbb
testté legyen ez íge. Az idő már nagyon
ránk szól, iskoláink tovább fejlesztése föl-
lőtte kívánja ezt a reformot, melynek élet-
beléptetése maradárd emlékül fog szol-
gálni megalkotójának.

Kath. gimnáziumaink meg- terheltetése.

Megkaptuk a trencsényi főgimnázium ér-
tesítőjét. Egy tekintet az értesítőbe és meg-
döbbenő adatokra bukkanunk. A katolikus
alapköbűl tartott közepes tanulóknak az év
végén összesen 350 tanulója volt, ezek közt
176 róm. katolikus, 151 zsidó. Egyes osztá-
lyokban (V. és VIII.) a zsidók többségben
vannak a katolikusok felett. — Az ellen,
hogy valaki tanul, hogy a zsidók aránylag
többször tanítják fiaikat, mint a katoliku-
sok nem lehet kifogásunk. Tegye mindenki,
aki teheti; a műveltség, a tudomány köz-
kincs, nyitva álljon a bánya mindenkinek.
De fel kell emelnünk tiltakozó szavunkat
az ellen, hogy a katolikus tanulmányi alap,
melyből a nevezett tanoda fenntartatik —
közkinceset képezze a zsidó felekezetnek is.

A trencsényi megyei zsidóvallású lakók
nagy többségben vagyonosak, jobbra azok-
nak birtokán gazdagodtak meg, kik most
csak nagynehezen vagy egyáltalában nem
taníttathatják gyermekeiket, nem méltányos
tehát, hogy ezek egy más vallásfelekezet
által fenntartott iskolát látogassanak ugyan
olyan feltételek mellett, mint az iskolát fizető
felekezet gyermekei. A trencsényi gimnázium
első osztályában még azon anomalia is van,
hogy éppen a zsidók kedvezőtlen a gimnázium
külön párhuzamos osztályt kénytelen tartani.

Az első osztályban ugyanis összesen 79
tanuló volt. A miniszteri rendelet értelmé-
ben pedig egy osztályba többet nem lehet
felvenni mint 60-at, ha többen vannak, ak-
kor párhuzamos osztályt állítandó fel. Már-
most a 79 tanuló között 35 róm. kath. 34
pedig zsidó (a többi protestáns) tehát nyil-
vánvaló, hogy a 34 zsidó kedvezőtlen, hogy

nem jöhettek. Hanem holnap teljes bizo-
nyossággal és pedig a „Nemzeti Színház”-
ban földszint zsöllyeszék jobbra 3. sor 5. sz.
Bpest. 1893. 2/VL. Üdvözli I. M.

Tessék. Majd még holnap is járassák
velem a bolondot, Herkulesre, nem hallgatók
többé ily edesgetésekre! S mit akarnak ve-
lem? Ez — nincs kétség benne — bosszu
műve. De ki? Kinek ártottam? Nem volt
más hátra, mint a 429-estől kérni felvilá-
gosítást.

— Ki küldte magát?
— A ki tegnap kérem aláson.
— S ki küldte tegnap?
— A ki nama kérem aláson. Inen a
„Pannónia”-bul.

— És ki az?
— Kérem aláson aztat nem szabad
nekem megszólni. A Jean kigyűtte és behívta
engemet s a George eksplicirozta, hogy ez-
tetet és aztat, a mit tegnap hoztam át-
agyam, de nem megszóljak, ki megküldi.

— Volt ott akkor valaki?
— Ja. Ety ür és ety kisaszon. Sie ist
sehr hübsch. De ök semmit sem nem szólták.

— Elmehet.
Bővebbet talán megtudhattam volna a
„Pannónia”-ban, de... ize... hát a Geor-
ge... azaz, hogy nem akartam a holnap er-
dekességét rontani. Előg az nekem mára. S
itt ismét ugrunk egy napot s a következőt
eljük.

Nyugtom már sehol sem volt, bár ha-
sonló eset már előfordult, de nem oly érde-
kesítőben. A corpus delicti már ismert; egy
férfi s egy nő. (Vinné a ferfit a...) Csak
le ne köpjék a pikáns zománc újabb felül-
tés által.

Pénztárnításnál első valék s Jankó
kollegám órája fedezte a 6-os számú zsöllye-
szék árát.

TÁRCA.

I. M.

Néhány héttel ezelőtt a 429-es számú
„népszóla”, markában papírosneut szoron-
gatva állított be hozzám s nagy alázattal
jelenté, hogy hozott számomra valamit, mit
is ezennel batorodik átadni.

Ez nem lepett meg. Honap elsejét más-
ként, mint valami írka-írkaival (egyén ter-
meszetes, hogy a legtöbbszór számlával) fel-
szerelt hordárral már képzelnem sem tudnék
s ezért most is, mint annyiszor máskor,
igyekeztem, hogy — a taksának eleget te-
vén — a kellemetlen jelenetnek mihamarább
végét vessem s miután — a küldeményt bir-
tokomba vévén — küldőjét úgy, mint hozó-
ját kellő módon „megáldottam”, visszavonul-
tam esendes magányomba.

Mint hogy más dolgom nem volt — én
legalább nem találtam — pusztá unalomból
kezembe vettem a levelet — mert az volt —
s beható vizsgálatnak vettem alá. A diagno-
stis kívül kezdtem. Egyszerű, sárgás-fehér,
rezedaillattal áradozó homli volt, melyen
azonban semmi különösebbet sem tudtam
felfedezni, mi legalább nemi nyomra vezet-
hetett volna. — Megforgattam elmemben
mindazokat, kikkel levél utján állók össze-
kötöttesben s ezek között is első sorban (a
halaerzet és az illem úgy kívánta) hitelezőim
szép számú csapatját, de valami kiemelkedő
támaszpontot nem igen leltem. Van ugyan
egy hitelezőim, ki küld rezedaillatu meginté-
seket, — a mestersege hozza magával — de
a papírosa, az minden kritikán alul áll. Vau
azután egy másik hitelezőim, ki a most kap-

tam levelhez hasonló papírosan edesget az
elegettevesre, de annak meg az illata — szin-
ten a mestersegenek köszönheti — minden
egyeb, csak nem rezedaillat. Vajon, ki hát?
Nagyon gyanakodtam legújabb hitelezőimre,
kiről meggyőződtem, hogy az „aurea media”
elvet követi, képes diszharmonióból szép
összhangzatot varázsolni s ami fő, mindig
tanul más karán Na, csak hogy vegre felő-
dötött. Ezért bizony nem volt érdemes
annyit fáradni, ép emiatt „ad acta” (aktaim
számára papírosban rendeztem be írat-
t) akartam helyezni az új jövevényt, va-
lami azomban visszatarított; mintha valami
sugta volna; ne, még ne dobd el, olvasd el
előbb, mert ez valami más közönséges „fize-
tő”-nél. S én nem is haboztam sokáig. Fel-
bontottam. Piciny betűkkel e néhány sor
volt gyengéd vonásokkal a papírosra vetve:
„Tisztelt Uram!

Ha kedvemben akar járni, — s tudom
kegyed sem fogja megbánni — úgy kérem,
hogy holnap este 8 órakor az „Otthon”
kávélházban okvetlen megjelenjen. A bejá-
rártól jobbra, a második asztal.

Bpest. 1893. 1/VI. Üdvözli: I. M.”
Ez már meglepett. Kellems csalódás.
Csakhogy, — ki ez az „I. M.”? S itt újra
eszembe jutott egy egész legio, (emlékező-
tehetségem — ez is természetes — itt már
sokki erősebb) melynek minden egyes tagja
nő, mert bizonyos, hogy ezt a „megintés”-t
nő írta. Már most csak az a kérdés, ha-
don-e vagy ferjezett, özvegy-e vagy való,
avagy éppen („szabadits meg a gonosz-
tól...”) „agglant”? Mert tetszik tudni mind-
egy ilyenkor igen fontos. S aztán, melyik „I.
M.”? mikor ismerem vagy tized, kinek neve
„I. M.”-mel kezdődik. S továbbá, a fővárosi
vagy a vidéki „I. M.”-ek közül való-e?
Valóbszínűnek ez utóbbi látszott, bár a

Budapesten keltezés az előbbi mellett szolt.
— Vegül jutott meg valami eszembe, mi, ha
meggondoljuk, hogy elsején a magam-fele
ember mindig pessimista, nem is csoda. Az
jutott t. i. gondolataim málmának gyorsfor-
gású kereke alá, hogy hátha az „I. M.” alatt
valamelyik hitelezőim lapang, s minthogy
(számára) soha sem vagyok otthon, így akar
megjeitni az ármányos. Pillanatra megre-
megettem, de csakhamar visszanyerem hideg-
vérűségemet. Így is, úgy is érdekes lesz s
van-e valami, mit, ha érdekes, megbánhatni?!
Hisz a level maga is azt mondja, „nem fogja
megbánni”. Nem fogjuk tehát megbánni.

Nem akarom untatni önöket annak el-
mondásával, mily érzelmes s gondolatok fog-
lalkoztattak, hanem kis ugrással másnap esti
7 órában mutatkozom be.

Felvirradt a nap — esteje s én pont
7 órakor az „Otthon”-ban ültem a bejárat-
tól jobbra az első asztalnál Innen — úgy
gondolom — a ki s bemenőket kényelmesen
megfigyelhetem. Az idő — úgy látszott —
roppant lassan mozgott odébb s én türelmet-
lenkedtem, annyival is inkább, mert már
elmult 3/8, 8, sőt 1/2, s a második asztal
még mindig üres volt. Itt ugyan szépen —
hogy is mondjak? — löva tettek — gondo-
lám magamban. Elkeseredetten éppen távozni
készülök, mikor a 429-es hordár lép be,
egyenest felém tart s a tegnaphoz hasonló
kis levelet nyújt át. Kezdetben nem akar-
tam ismét felültetni magam s másrészt gyan-
ítottam, (többször — sajnos — tapasztal-
tam) hogy boresánatot kérek, ezért meg ezért
nem jöhettek, majd máskor, (azaz soha)
etc... lesz a vége, de megis felbontottam
ezt is, melyből rózsaszínű névjegy-papír hull-
lott ki e sorok kíséretében:

Tisztelt Uram!
Bocsánatot kérek, (lám!) de Istenemre

ezek is tanodát látogathassanak, kellett emelni külön párhuzamos osztályt a katolikus tanulmányi alaptól. — Eppen ez az, ami ellen határozott óvást emelünk.

Tudjuk jól, hogy a megoldás komplikált, hogy egy kir. katolikus gimnáziumba más természetű osztályt beolvasztani nem lehet, sőt nem is tanácsos. De e nehézség ilyenét elintézésre meg igazságtalan, a mózes-vallású polgároknak, kik amugy is vagyonsabbak, hízalalása a katolikus alapok pénzén.

Itt csak egy méltányos megoldás lehetséges, és ez abból áll, hogy a zsidók, ha katolikus iskoláinkat igénybe akarják venni, kétszeres tandíjfizetésre könszeríttessék; a beszedett tandíj pedig a katolikus szegény tanulók tandíjfizetésére fordítassék. Hogy a tanulmányi alap katolikus alap, arról a két kiküldött dr. Apáthy István és gr. Apponyi Albert közre tett jelentései nem hagynak fenn kétséget, és azt még a kormány sem tagadja. — Már most, ha ez az alap a miénk, ha mi tartjuk el az iskolát, legyen köztünk különbség és azok között, akik csak mint hospitások szerepelnek. Ersekujvárotól pl. a gimnázium városi. Az intézetet a város tartja fen, az érsekujvári illetőségű ifjak tandíja 12 frt, míg a vidékiek 24 frtot fizetnek. És ezen nem utközik meg senki, azt méltányosnak találja mindenki. — Méltányos tehát, hogy a mi tanulmányi alapjainkból fenntartott tanodákban a hozzánk nem tartozók, hasonlóképp kétszeres tandíj fizetésre köteleztessék. — Ugyancsak a trenesenihez hasonló abnormis állapotok vannak Nyitra. Katolikus gimnáziumban a vagyonos zsidó-osztály mivel nem járul a közélettanoda fenntartásához, ez ugyanis teljesen úgy néz ki, mintha a zsidóknak is ugyanazon joguk volna hozzá, mint a katolikusoknak.

Csak rövid idővel ezelőtt jeleztük, hogy a közoktatási miniszter a katolikus gimnáziumokban 30 frtra emelte fel a tandíjat, mely a felvételi egyéb díjakkal együtt 36 frtra rug fejenként és évenként. Jele, hogy a tanulmányi alap ki van merülve. Már most kérdjük, mi joggal lehet ugyanazon vallásfelekezett tanulót, mely a gimnáziumot fenntartja, hasonló teherrel megterhelni, mint azon felekezettét, mely az iskolára mivel nem járul hozzá. Azért egész tisztelettel kérjük itt *Bende Imre* ő méltóságát, az új nyitrai püspököt, valamint *Lévay Imre* rendfőnök úr ő nagyságát, hogy kegyeskedjenek a katolikus tanulóifjúság terhének könnyítésére megfelelő módokatokról gondoskodni, hogy a katolikus tanulók, már csak azon a címen, mert ez a gimnázium a katolikusoké, bizonyos előnyben részesüljenek. Ezen előny pedig álljon abból, hogy a katolikus tanodákba tuduló izraelita ifjúság, mint már mondtuk kétszeres tandíjjal terheltessek meg, melynek jövedelme a mi ifjak tandíjfizetésének enyhítésére fordítassék. S meg vagyunk győződve, hogy két olyan kiváló iskolabartat főrú, mint *Bende Imre* ő méltósága és *Lévay úr*, nem fogja meghallgatlanul hagyni legmélyebb tisztelettel bterjesztett kérésünket, nemcsak azért, mert

Vegre leszállt az alkony s én boldogan siettem Thalia isten-asszony templomába. Helyet foglaltam. Mint jó hadvezer, terp felvetelt eszközöltem. Az ötös szám alatt csinost fiatal hölgyecske ült, négy alatt elte-sebb, valószínűleg valami nagynéni, három alatt monoklis uracs. Az első kellemes, a második közömbös, a harmadik alkalmatlan szomszéd. Balra tőlem gabonakereskedők ültek, kiktől nem volt mit várnom, mert én nem vetek, s így aratnom sem lehet. Felgördült vegre a függöny, de engem sokkal inkább elfoglalt az, hogy ugyan mint is fogjak munkához, mintsem az előadásra ügyeljek. Az első felvonással sokkal hamarabb elkészültek, mint én terveimmel s azért nem is csoda, ha úgy kezdem a társalgást: „szolgálatára állok szép hölgy.”

— „Ivre” volt a kiábrándító felelet. Ezt ugyan nem direct nekem mondta, de gardédame-ja felé fordulva, félig kérdő alakban. Az végig mert s felőlem kérdősködött a monoklis urnál, ki megvetően pislogatott felem s orrhagom motyogott valamit franciául, miről csak annyit értettem: „előadás után vegzek vele.”

Kezdtél melegen lenni. Ne higgyék, hogy talán gyévaságból, nem, de... ugyan mert fáradszom magam vedbeszédekkel, olvassák el „Az orr” című monológot s ott elveimet, helyesebben gondolataimat kifejtve találják.

Második felvonás közben kimentem s a bejáratnál foglaltam állást, hogy „kedves” szomszédaimat a kimenetnél el ne veszítsem s így lehetőbb legyen igazolnom eljárásomat. Jól számítottam. A tolongásban előadás végevel elvesztettük volna egymást s mindketten, már mint én és a monoklis, kompromittálódunk. Mihelyt kinn volt, feléje tartottam, bemutatásom után magyarázgtam fel-

kérelmünk jogos és méltányos, de azért is, mert a mi ifjak, kell, hogy őket első sorban érdekeljék.

Már nehány éve, hogy figyelemmel kísérjük a helybeli gimnáziumot és számos példát tudnánk felhozni, hogy több szegény és jó keresztény tanuló kénytelen volt az iskolát elhagyni még évközben is, mert a tandíjt nem bírta megfizetni. Az eltartás napról-napra emelkedő nehezégeihez, a keresztény nép szemmel látható elszegényedésehez hozzájárul a fokozatosan emelkedő tandíj, mely aztán azt eredményezi, hogy pl. Trenesében katolikus gimnáziumban a nyolcadik osztályig 14 zsidó és csak 9 katolikus viszi fel. Ezek olyan állapotok, melyeken mulhatlanul segíteni kell, ha csak bizonyos pseudoliberalizmus hamis cégere alatt saját gyermekeinknek szellemi gyilkosai válni nem akarunk.

A mai társaságokból.

A „le bon ton” francia divatbáb. Párisból jött hozzánk, mert ott azt mondják rólunk, hogy a magyarok „barbárok,” bár francia nevelődés van hazunkban, de azért hiányzik belőlünk a műveltség — illatszere.

Műveletlen a „monsieur bon ton” előtt nyelvünk is, (mert ők nem értik) továbbá nem tudjuk gondolatainkat oly „elegánsan” rendbeszedni és a mit kell — elrejtetni, nem tudunk tömjenezni, kegyes mosollyal nem bírjuk lekötelezni embertársainkat.

Illatszere a nyelvben, illatszere a zseb-kendőn, a „chic”-k, a „psütt”, melyet mi helytelennek tartunk, éppen nem tartoznak a „noblesse oblige”-hez, de a mellyel minden francia fennem kerdedik.

Ah, hányat kábit el a „kedves chic”! Hányszor csinál leányainkból, kik egyszerű természetességükkel fogva ide életkedvelők vannak felruhazva, feltudós, blazirt lényeket, s a gyógyterem számára készült park-ültetvényeket. Amíg „monsieur bon ton” tartja kezében a vezénybotot, addig a mi kedves házi tünderünk valóságosan szerelmescik e párisi balványba.

A társaságoknak ugynevezett „crème”-je, melynek nem szabad hiányozni „jó család”-nál, mely mulhatlanul azt vonja maga után, hogy „nagy hazát” kell vinni, megszerzte a „nagy francia nemzet”-nek híret, (látunk a legutóbb a „Pannónián”) s mert Páris a jó ízles hazája s innen terjed szét a „műveltség.” Ez az idegen szellem honosított meg nálunk, láthatatlanul fonja fonálát a társaságokban, melyek aztán nagy ügyes-séggel gomboltják fel a fonalat. Aki hiúzik, az megbotlott és neveltséggé válik.

A fiatal ember csupa félelemből, nehogy vétsen a „chic” ellen, miután hátat alaposan hozzáavagta az ajtóhoz, s „frizurája” is megbomlott, toltottat az előszoba tükre előtt még egyszer rendbe hozza, s úgy megy be a „szalonba.” Egy ven kisasszonyt meghívtak ebédre X. grófnéhoz, de úres gyomorral volt kénytelen távozni, nehogy a világ a prózai és köznevelés szokásos „jó étvágyat” vesse a szemére. A „le bon ton” meg azt is tanítja, hogy a finom urinok, ha elejtik zsebkendőjüket vagy kötésüket, azt teivegyük, de egy szegény, öreg, beteges asszonynak, ki a lovasuton mert fölőlytet nem kaphat, fel ne keljünk, mert ez határozott me-renylet a „le bon ton” ellen és meg ki is nevetik az embert.

Hogy ez milyen karára, hátrányára van

lépésen indító okait s éppen az igazolok két kis level után keresztelek, mikor valaki hatalmas szervuszszal szakad a nyakamba. Azt hittem a boltzat szakadt rám. De meg sem. Othmar barátom nagybátyja, Isak Melchizedek, állott elem s nem törődve a helyzet fontosságával, dorgálni kezd, mert nem jöttem a színházba, vagy ha már ott voltam, arra a helyre a hová meghívott. Nem érttem.

— De bácsi, nem értem. Hat ön volt az a „J. M.”-mes levelező? S aztán ilyen dupla rossz trefat. Tegnapi nem jón, ma meg máshová jön s engem hiába bajja kever s hozzá egy szép szellemes ismeretlen hölgy helyett, egy jól ismert potrohos bácsi! Erre elmondtam röviden esetemet. Iszonyú karaj hasogatta a levegőt.

— Októdi — kiáltá szinte ordítva — magad vagy a hibás. Tegnapi, primo nem jöhettél, mint azt meg is írtam, ma meg itt voltam a jelzett helyen, de te rontottál el mindent, idd meg a levelet.

Meg mindig nem érttem, hogy rontottam el én? Vegre kislútt, hogy a nagy sietségben a helyett, hogy föld-zint zsöllyeszék 3. sor 6. számot vettem volna *jobbra*, én ugyanezt *balra* vettem meg.

A monoklis, midőn elő tanuval bizonyítottam, udvariassan kijelenté, hogy az úgy a lovagiasságnak megfelelő módon vegett ért s csak azt sajnálja, miszerint segedek nem szerepeltek. A bácsi meg kárpótolni óhajtván, meginvitált magához s esakhamar serleg itóka mellett s kis huga társaságában feledtem drukkjaimat.

Geyza.

a magyar társadalomnak, azt temerdeklő pelda bizonyítja. Az urhatnanság ördöge, a diésfény sugaraiban való fürdés, nemcsak az egyeni szabadságot és kényelméletet, de sokszor vagyont és belkinyugalmat dul szét. A „noble passion,” a „le bon ton” egyik főkeleke s a paragrafusok száma, melyekkel az alantasokat gyözik meg és imponálnak neki, valóságos légió. Az a fő, hogy *hibát ne ejtsünk* és az illem rabszolgái egy jellel se aruljak el butaságukat, nem engedik arcukba szökni a demokratikus vér hullámaát, miközben sima nyelvükről csakugy ömlik a szóár, a valogatott hazugság, mert ez „rang-jukhoz illő.” Aztán: „mit is szólna a világ!” Ez a rendes felkiáltás, mely gyakran az igazság, a jog hangja és mily gyakran az emberi erzelmeik hű tükré.

A légköre is nyomásztó, bár a zászlót fennem lobogtatja a természetes érzék előtt, s az élet iskolájában kiképzett finom érzeke van, mégis látszólag biztos utmutatója valamennyi szituációnak. Epp olyan mint minden formaiság, mint a gep csavarja és igen gyakran elarolja gyamolatlanságát, ha ön-állóan akar eligazodni. Vannak emberek, kik túlságos udvariasságból, a nagyságos asz-szonyoknak megígérik, hogy tisztelőket teszik, továbbá aláírják emelgyős udvariass-leveleik alá, hogy „szerető barátja” vagy „barátúje” stb., de az utcaen elkerülük egymást és hátuk mögött egymásra kigyot-bekát ki-áltanak. Egyenest meg se ismerik joforman mar is „jó barátok” vagy „barátok.” Mily ketes becsü az ily egyenek barátsága, mely telve van tulhajtott bökökkel, olyanokkal, melyeket önkénytelenül kerget ajkukra a „bon ton.”

A társalgás legyen egyszerű, természetes és őszinte, a barátságának fényét, zománcát a nyíltság adja meg. Ha az élet komoly perceiben barátunkon segíthetünk, adjunk neki jó tanácsot, övünk őt és csak ekkor várhatunk viszont hasonló tőle.

Legyünk természetesekek, szavainkban keresetlenek, hallgassunk a szív szavára, tartsuk meg udvariassági formáinkat az igazság és egyszerűség határai közt, mert az a társaság, hol magunkat jól érezzük, olyan mint az úde zold természet, ninesenek festett díszletek, színes falai, nem címozukuk fel szép fraziszokkal. Ekkor, de csakis ekkor maradhat érintetlenül a „bon ton” hamis aranykelyhe.

Mártonffy Imre.

Levelezés.

Privigyei járás, 1893. július hó 6-án

Tisztelt szerkesztő úr!

Privigyei járásunk folyó hó 4-iki egyik eseményéről akarok referálni. Mert nem esemyszamba megy-e ha a megye első embere Thuroczy Vilmos főispán a megye legnyomortabb, legelhagyottabb helyet magas látogatásával megfigyelt, viszonyait tudakolja és nyomorát enyhíti? Regen, vagy algha családunk, ha azt mondjuk, soha nem tetted ide lábát egy főispán sem. S mi az oka, hogy ezen hely iránt napról-napra nagyobb az érdeklődés? Körülbelül egy éve annak, hogy *Bossányi József* novaki plebános Chvojnicán — mert ez nagyon elhagyott hely — egy malmot szemel ki, megvásárolja, átalakítja, kibővíti, egy ketemeletes hazát épít hozzá, s ide teszi át mar ket év óta mindennemű nehezégeikkel küzdőkő faragászat iskoláját. Tanulion ezen szegény nép fiatal válogatja ki, hogy nekik keresetet s megélhetési módot nyújtson s hogy, a mint ő méltósága a főispán úr maga fejtegette, a hazánkba kultúrdról beözönlő idegen termekeket, egy új iparág meghonosításával ellenőlyozza; nekünk közei állóknak az iskola meg egy nem kevesbbe fontos céljáról van tudomásunk s ez a magyarisítás. Bossányi e nepet először vagyonsága és azután magyarrá akarja tenni. Eme áldáshoz, önteláldozó munkodes oka úgy az általános érdeklődésnek, mint és magas látogatásnak. E megfigyelt látogatás egyuttal biztosítotok annak, hogy meg az éiregett buzgó működés is napnyevre kerül és elismerést von maga után, melynek méltó kifejezése a főispán melegegedett arcáról visszatükrözött, s melynek ő méltósága szavakban sem kesélt kifejezést adni.

Nem törőve a vicinális utak nálunk már megszokott rakodtatás-ával, pont 5 óra-kor delután megejent Thuroczy Vilmos ő méltósága Májthenyi Albert nagybirtokos, Szanisztó járásuro, Modrányi főúro és Lutonszky uradalmi főúrdestől kíserve. A mint megese megállott, Bossányi rövid, magvas beszéddel üdvözölte s megköszönte a főispán kegyes leere-zkedé-et, aztán a plebános kalfanzolása mellett megnezte a föllobogzott tanúdhelyt, a gépházat, a raktárt és az összes helysegeket, s mindentől legnagyobb elismeréssel adozott berendezőjeinek, közbe-közbe meg a birótól tudakolta ropant szegénységük okát, melyet az a földék magas fekvésében, a gyakori felhőszakadásban és főleg a nagy ádósan s meg nagyobb közsegi potlekbán jelölt meg. Ezek után frissítők mellett meg jó fél óra a hely mikénti megmagyarisítása fölötti vélemgyesére mellett folyt el; mire egyes emlékeztetők megvásárlása és a biró gazdag megajándékozása után ő méltósága azon igertérett távozott Chvojnicáról, hogy viszontlátásra a „Fényes”-ben, azaz a megmagyarisított Chvojnicán.

Ivánkay L.

Tisztelt szerkesztő úr!

Stojalowski lengyel lapszerkesztő, ki, mint jeleztem az osztrák kormány előtt me-nekülendő Csacán állított fel nyomdát és szerkesztőségi irodát, folyó hó 4-en érkezett vissza városunkba három hónapi fogság után. Ő ellene a politikai proceszus június 25-étől kezdve 8 napig tárgyalott Krakóban, melynek rúgója volt több a „Világlelet” című röpiratban s lapjaiban napvilágot látott cikk, melyekben gróf Taaffe politikai rendszerét s a politikai hatóságok nepzsarolását támadta meg. Stojalowski szerkesztő első sorban felség-sértéssel vádoltatott, mely vad alapjául és szavak szolgáltak: „Maga a király sem se-gíthet, mert a kormánypalátát a zsidók és egyes nemesek tartják kezükben, kik válasz-falat emelnek a király és a nép közt.” Felütettek továbbá mint bekezevarót s nepplázitot. A vádolt, a mit irt volt, iratokkal bebizonyított, nekülönbben a tények egész sorozatával is, mire őt az esküdszek föl-mentette.

Az ítélet kihirdetése után a krakói polgárok s az akademián ifjúság, száma névze 4000 vállalkra vettek s örömvizsgálatok kö-zepett először „Bathory”-hoz címzett vendég-löbe, onnet az állomáshoz kísérték, mely utóbbi helyen a felköszöntökben nem volt hiány. Meg aznap városunkba érkezett a lengyelek nagy embere s folytatja tevékeny működését.

Csacai.

Levél a szerkesztőhöz.

Monaco, jul. 2-án 1893.

Tisztelt szerkesztő úr!

Elenken emlékszem meg azon teli be-szélgetésünkre, midőn Ön a nagy hofuvaragok által ketsébebejtve fölshajtott s irgy-keve mondta, hogy milyen kellemes érez-hetik magukat azok, kik a szép Monte-Carlon töltik a telet folytonos szórakozás között. En e sorokat ezen irgylet helyről írom, s mondhatom, hogy irgyletre méltóan fogom magam tartani, — de csak négy óra múlva, mert ekkor hagyom el ezen bunbarlangga varázssolt paradicsomot.

Tegnap reggel indultunk el Mentone-ból s rövid idő alatt elertük a hercegség határait. Az ut ezen rövidsege valódi szeren-ese az utasokra névze. Mert utaztam már a sz. gotthárdi alaguton, utaztam Paris fele, Romában is voltam, de sehol sem tapasztaltam azt, a mit ezen nehány pillanat alatt volt alkalmam látni. A szakasz, melyben hely-et foglaltunk, tömve volt; sok arcot láttam és mindannyin a szenvedélyszolgát izgatott-ságot.

Láttam a sz. gotthárdi alagutban síró utasokat, láttam Parishoz közeledő filisztere-keket, kik újongtak, midőn e világvaros tor-nyait megpillantottak, láttam a kegyelet ki-nyomatát Romanak feltünteteli; — de Men-tone-től Monacoig utasoknak arkeifejezése még ismeretlen volt előttem. Most pedig ta-pasztaltam, hogy a nemtelen indulat legerő-sebb, és jelentkezése a legviszatasztóbb.

Az utasok egyik része egészen szótalan, a szenvedélyi torkához forrasztja a szót; ar-cáról leolvasható a vagyunk küzdelme a fe-lelemmel. Ezek talán egész vagyonusok hoz-zak s most gondolkodnak, vajjon hányzoro-sát fogjak hazá vinni, vagy pedig hany napot ajándekoz meg életöknek a rulet keréke. A másik rész ismet sohat beszél számszókrol, melyekkel a szerenese utját kimeri lehet; minden szavuk elarítja az örütséggé esiga-zott kezeletet. Jó, hogy mar itt vagyunk, mert különben örjongshe hoznak meg a jozan utasokat is.

Ez a csöpp ország a milyen kicsiny, olyan gyönyörü. Hosszabban harmincz perc alatt bejárható és szélessege sok helyen meg nem haladja a fél kilomert. A hercegi lak-ból egészen végig lehet tekinteni; mert a tengerbe benyuló sziklan terül el az egész városka, melyből az uralkodó palotaja emel-kezik ki s uralkodik a környék fölött, melyet szebbnél szebb kertek foglalnak el. Cyprus és pima erdőkön pihen a nező szem, és meg a sziklákon is aloe pompázik. Sarcok és falak vedik a polgárok bekeget, kik tengeri kaló-zokból lettek a szarazoidi rabbarlang la-koivá.

Az ellenkező oldalon a Monte Carlo hírhedt casójával. Csodalatos, hogy annyí költörség, mennyi az ona vezető uton van eiszorva, ki nem jozanítja a szeren-eletlen adozatokat. A világ legkritkább viragai díszítik az ut szegelyét a legszebb csoportozat-okban, a penz és művészet szövetezett, hogy a legnagyobb leányzes elvezetel nyújtja azok-nak, kik nagyon is anyagi celokból jönnek ide. De tekintünk be az épületbe.

Este volt, midőn beleptünk. En egy évi takarekességomnak gyümöcsét szantam ki-vánésiságom kielegítésére s nem banom, hogy tettem, mert sok eddig csak újságokból ismert katasztrófanak előjatekat láttam felektanilag indokolva. A casino épülete egész pompával fogadja vendégeit. Marvanyoszlósp díszlik a bejáratot, melyen at a bün templomaha lehet jutni. Az ember sajnálkozással gondol a művészetre, melyet a legalábbvaló celok szolgálataira karhozottatnak. Itt vakítja az em-bereket, hogy ne törődhesseken életgondjaik-kal, hanem könnyelmuen mintegy elkábítva lepjek at a kúszót. Egesz teremorsozat következik itten, melyekben hangversenyek és táncmulatságok szoktak tartatni. Egyik fejedelmibb a másiknál, s fokozza a kíván-

esíságot, mely arra készített, hogy csak tovább, tovább... Így jutottunk egészen az olvasó teremig, melyben a világ összes hírlapjai heverték olvasatlanul. Kit is érdekelhetne a világnak legfontosabb újsága is, mikor itt a szomszédban van a „salon de jeu”. Oda sietünk mi is. De igaz, hol vannak jegyeink? Mert csak ilyenül lehet belepni, melyet a „commissaire special” ad az embernek sok fölvilágosító kérdés után. Ezeket kell fölmutatnunk a sok francia lakaj közül az egyiknek. Ezeknek udvariassága ellen senkinek sem lehet panaszja, de a bizalmatlanságból lehet látni, hogy annak, a ki belepni akar, önére jót otthon hagyni. Figyelemmel kísérnek minden egyes vendéget, akárcsak tolvaj lenne mind. De hiszen ez is a játszó közönség érdekeiben történik; nem egyszer esett meg, hogy a terem közepén ropított gyótyt fejébe nemely vesztet.

A játékszalhoz akartunk menni, de itt türelmemre volt szükség, mert az körül volt veve egy seregűl, a mely hajtó-vadászatot tartott a szerencsére. Legalább van időnk egy kis szemlélet tartani, melyben meg a lobogó gyertyalángok is segítenek. Eppen előttem áll nememnek képviselője, — egy hölgy. Vonásai előkelő származásra vallanak, melyeken az eltorzulás annál kirívóbb. Már a tizedik betétét szemlélem ugyanazon száma, s a croupier mindannyiszor egészen hűdegen sópört be az összeget. Minden egyes veszteségnél megrándulnak arcának izmai, de az utolsóval egészen sapadt lesz és rángatózni kezd s alig tud távozni a varázsasztaltól. Amott egy ifjú, aki alig, hogy elhagyta a szerencsésjátékot, most ezres betéteket tesz. Valószínűleg örökséget hozta ide, melyet néhány nap előtt kapott kezébe. Lehetséges, hogy meg anyja el, ki nem is sejti, milyen veszélyben forog fia. Minden egyes betétét vesz. Akarja a férfit játszani, de az örökösök meg jobban elrúgtatja az ifjú vonásokat, melyeken eddig minden érzes híven visszatükröződni szokott volt. Ki tudja, vajjon holnap meg az elők között lesz-e?

Itt a harmadik helyen ül egy férfi, a kin semmi megindultság nem látszik; őt frankos tetteket tesz folyton, nyer és vesz, de őt egyik sem hozza ki nyugalmából. Csak később jöttem ennek okára. I. tizenketőre a felé. Ekkor van a legnagyobb tologás, mert csak éjfél lehet játszani. Itt már a szenvedélyből düh lesz. Izgatott mindenki, csak az őt frankos játszó nem, mert most ő nyerni fog. A bankar látja, hogy hányan szeretnének meg játszani és nagy összegeket veszteni, néhány száz frankot dug a professzionális játszó kezébe, s ez eltavozik. Vannak esetek, hogy ilyenek a játszóktól is kapnak pénzt, hogy számukra bizonyos helyet foglaljanak. Mert vannak itt mindenféle kabalisták, kik bizonyos számoknak és helyeknek tulajdonítanak bűvöret.

De elég legyen ebből; megtakarított pénzemot ott hagytam, habár kezdetben nyertem. Csakhogy ezt is láttam anélkül, hogy megégszer megöznem kellene. Mentone-t eladta a herceg harminc év előtt negy millió frankon, s most egy szép üdülő hely birtokában van a világ. Monaco-ért meg többet adhatna Franciaország, mert ezzel nemcsak üdülő helyhez juttatná az emberiséget, de de magasztaladna oly felelőt, mely gyakran a legszebb reményekre jogosító jelmezeket is tonkre teszi.

Ezeket akartam Önnek közölni, hogy belássa szerencsésjeget meg a legnagyobb hivatások között is. Most pedig csomagolni fogok és egy tapasztalattal gazdagabban utazom Nizzába, a honnan, ha időm engedi, fölkeresem soraimmal, hogy benyomasamat magam számára is állandósítsam. Isten Önnel.

Scherz-Wimpfen Erna.

Helyi hírek.

Személyi hírek. *Bende Imre* nyitrai püspök ömaga júl. 11-én hosszabb időre Moconokra távozik. — *Vercsényi Sándor* kuriai tanácselnök I. hó 7-én Nyitrára érkezett a püspök úr látogatására, s néhány napig vendége lesz. — *Venczell Ferenc*, pápai praebalpus s alt. püspöki helynök ur onaga, mint értesülünk I. hó 15-én több heti udulésre Marienbadba utazik. — *Aranyossy József*, a nemetrend lovagja, katonai lelkész Nevesin-jelen, Hercegovinából két heti szabadságra Nyitrára érkezett. — A kegyesrendi tanárok közül pedig *Alleker Lajos* nagykanizsára, *Cseh Lajos*, *Pindér Pál*, *Ferenetz József* pedig Selmecbányára utaztak. — *Jakabovics Sándor* elemi iskolai igazgató nejevel együtt hazaságuk 25 éves jubileumára Maria-Élbe, onnan pedig a Saizkammergutba utaztak.

Bende Imre püspök úr ő mellósága hétfőn I. hó 3-án meglátogatta Tóth Vilmos ő exciáját, a közös főszámvézősek előket. Ivankán. 4-én, kedden, pedig a megye alispánját látogatta meg és Juhász Sándornal is töltött mintegy 3/4 órát. A következő napokon meglátogatta Berzevics törvénzei birot, Craus Vince árvaszéki elnököt, Jamis Imre főjegyzőt, Juhász Vince jarasbirot, Kostyal Pál polgármestert, Magyar Miklos penzügyigazgatót, Latkóczy Imre képviselőt, Palkovics ezredet, Pongracz Kalman közjegyzőt, Rakóczy József törvénzei elnök helyettesét, Redeky Geza rendőrkapitányt, Ronchetti József ipartestületi elnököt, Sándor Geza törvénzei elnököt, Szulyovszky Gusztav ügyvédet, Thaly törzssorost, Thaly mernököt, dr. Thurócz Károly megyei főorvost, Tomi-ció ezredet, a paristákat, plebanat és a

barátokat s végül ellátogatott tegnap, szombaton. Gyimesre gróf Forgach Károlyhoz is. **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon föl, lelkész uraknak, a kik ngos dr. Csippek Sándor apatkanonok ur 25 éves tanári jubileuma alkalmából megindított mozgalmaukhoz esatlakozni, azt anyagilag és erkölcsileg támogatni kegyeskedtek, ez uton tejezi ki leg-halásabb köszönetet a rendezőség.

A ferenciek látogatója ft. Herics Callistus, marburgi (Del-Stajersország) zárdafőnök mint római kiküldött I. hó 8-án Galgóceről Nyitrara érkezett, hogy a zárdát hivatalosan megvizsgálja.

A szigetot Jozsits Gyula, a „Magyar koronához” címzett szálló berlője, 520 frtert bérletre ki. Reméljük, hogy Jozsits alatt a sziget élenkebb mezt ölt magára, mint eddig.

Az utóállítást Nyitra városra és a nyitrai jarasbeliekre I. hó 5-én tartották meg 30 ember közül csak három vált be, köztük Kalis István csabai lakos, ki azonban a katonai élettől irtozván, meg esku előtt megszökött.

A „Hungaria” hengermalom részvénytársaság mult vasárnap ülést tartott, mely Markstein Ignacot igazgatóvá, Pereszlenyi Henrik dírt pedig ügyvezetővé nevezte ki. A nevezett részvénytársaság köröskenyi malma szeptember 1-én kezd működni, míg a barátalmom csak akkor fog munkához, ha az ügyében folyó perben a III. fokú bíróság ítéletet hozott.

Zseb-tolvajok. Ilyen cím alatt finom vekony betűkkel írt levelet kaptunk. Az ismeretlen író egy morzsát akart felszedni a püspöki ebédről. Nemcsak a kezirat bizonyítja, hogy gyöngéd női kezek tettek papírosra, hanem — ez azonban maradjon köztünk — az is, hogy az obligat irashibák is megvannak benne. A levelek így hangzik: Azt állítják, hogy csak a fővárosban vannak zseb-tolvajok, pedig hogy nem úgy van, bizonyítja ezen eset, mely a népünnepélyen történt egy felvidéki úrral. Amint t. i. a pezsgő-sátor mellett elment, nem állhatva ellent, hogy be ne lépjen, de mielőtt belepett volna, zsebéhez nyúlt s az üres volt, penzenek hült helye. Megfordult tehát azon szándékkal, hogy felkeresse valamelyik jó barátját, de alig ment néhány lépést, megállt előtte egy ifjú hölgy, rozsat kinalvan neki. Ez azonban annyira zavarba hozta hő-sünket, hogy kenytelen volt megtagadni, hogy tud magyarul. Azt hitte, hogy legjobb lesz angol nyelven zavarba hozni a virágos ur-hölgyet. Igen am, esakhogy ő maga sem tudott sokat az angol nyelvből. Az orran angol flastrom ült ugyan, reggelire egy pohárka angol keserűt is szokott felhorpatítani, az arcán ketoldadt meg terelbelyes angolszakkal is burjanzott s így elég óka volt ezen a nyelven palástolni zavarát. How do you do, milady? — De a hazug angolt előbb fogják meg, mint a santa kutyát, mert a fiatal hölgy, mintha csak Liverpoolban nevelkedett volna, thank you, s hozzá tette Waller költeményéből:

Buy a lovely rose
That now she knows
When I resemble her to thee
How sweet and fair she seems to be.

Hogy „potom cso povedav”, arról a levelek nem nyújt felvilágosítást.

A nyitravárosi alsófoku ipar es kereskedelmi iskola értesítőt lettek kezhez, melyet 1892/3. tanévről közzétesz Bieliczky Elek igazgató. Az értesítő szerint benatrkozott 240 iparos es 86 kereskedő; evvel volt 204 iparos es 76 kereskedőtannio. Rom. kath. 216, reform. 4, zsidó 106. A tanulok erkölcsi viselete általában kiele-gítő, előmenetelük pedig határozottan jó. Az evzaro vizsgálatokat, melyekben Cserenyet Imre kir. s. tantselgyelő elnökolt számos vendeg jeleniétében június 16., 17. es 18. nappal tartottak s ugyanakkor osztottak ki a jutalmakat is. Mint eddig minden évben, úgy most is tanoncmunka-kiállítás rendezését, hogy az erkezőtök a tanulok szak-mérjtkoan előmeneteléről meggyőződhesse-nek. A sikerültebb tárgyak kiállított jutalom-ban részesültek. Az ipar- es kereskedelmi iskolák költ-egyeteseiöl kitűnik, hogy 1892/3. tanévben a személyt es dologi kiadások 2500 frtot tettek ki. Államsegely 500 frt, a pozsonyi kereskedelmi es iparkamara 149 frt 80 krnyi segelyt nyújtott. — Felünlő, hogy az ipar es kereskedelmi iskolában vasárnap d. e. 9—11. délután 2—4-ig tartanak elő-adást, s az összes hetköznapokon csakis — szombaton van általános szünet.

A nyitrai izr. hitközségi népiskola 1892/3. tanévi értesítője fekszik előtünk közzetete Schwarcz Ignac igazgató-tanító által. Az iskolát 524 növendék látogatta, köztük 277 nő es 247 leány. A kimaradtak száma 56, tehát kétszerese a tavalyiaknak, mi nem mondható a legorven-detesebb jelenségnek. Az előmenetelre vonat-kozolag feltűnő a szigor, melyely a növendékek klasszifikáltatnak. A mi utovegre is jobb, mint ha a kis gyermekeket csupa „fejesek”-kel dekorálják, s ha felmennek a gimnaziumba, nem epen kellemes meglepe-tessel szolgálnak az eikenyeztetett es jele-sekhez szokott szülőknek. Így pl. az izr. nepiskola III. osztályának 58 növendéke kö-zött 21 bukkott meg, a többi osztályokban szinten erős percentage — marasztaltatott el. E nepiskolában mar be van hozva az iskolai takarekpenztar s feltűnő, hogy epen azon osztály, mely legmóstohabban bant el a tado-

mányokkal, a többiek közt legtöbbet takari-tott meg, vagyis 23 betevő összesen 511 frtot tett felre. Vannak egyes osztályok, ahol minden betevőre átlag több esik 20 frtnál. Az összes betevések 2773 frtot tesznek ki. Az intézet mellett „Ruházási egylet” állott fen, mely 20 pártoló es 127 reudes tagból állott. Bevétele 740 frt, kiadása 416 frt 30 kr tesz ki. Egyleti alap 800 frtnál több. A kézi munkák tanítására külön nöbizottság ügyelt.

Vegyes hírek.

A milleniumi orsz. bizottság intézkedési folytán az akademia nép- es föld-raji osztályra kiküldte *Tugányi Károly* es *Dedei Crescens Lajos* urakat; amaz, hogy hazánk keleti es eszakkeleti részein a nep-eletet, emez, hogy ugyanott es Galicia es Orosz-Lengyelországban az egyházi életet vegyek beható vizsgálat alá. Orvendünk ennek, mert a kiküldött ket jelesben me-gyenk szulotteit erte a kiváló kitüntetes.

Megérdemlett kitüntetés. *Bauer Agoston* lapunk gépmeztere nagy megtisz-teltetésben részesült. Az országos iparegylet ugyanis legutóbbi közgyűlésen ezüst erem-mel tüntette ki 28 évi egyhuzamban ugyan-azon nyombában töltött becsület, de tá-rasztó működését. Oszintén üdvözöljük.

Visszatért. P. I. nyitraegyházme-gyei hivatalától elmozdított lelkes-helyettes I. hó 4-én visszatért a papnöveldebe. P.-nak úgye néhány hó előtt nagy port vert fel meg a fővárosi hírlapokban is. Olvasóink emlékeznek rá, hogy a nyitrai (akkori) káptalani helynököt különösen a „P. Napló”-elen tamadta meg azert, mert az ellen-szegülő P.-ot zsandárokkal kísértette be a detenciesek hazába, sőt a kérdéses egyén, mint ismeres, egy fővárosi ügyvéd által sze-melyes szabadságának korlatozása címen fe-nyítő feljelentést tett a törvényszéknel. Az odiosus így annak idején elenk eszmeresece tárgyat kepezte Nyitrán. Pro es contra le-hetett hallani nezeteket, különösen jogász-körökben. — Most az összekészült esmo-akkent nyert megoldást, hogy P. ügyvéd „Jedezet alatt” I. hó 4-én Nyitrara érkezett es a detenciesek haza igazgatójának rende-kezésre bocsátotta magát mindaddig, míg a szentszek dönteni nem fog ügyében. Az egy-hazi hatóság megengedte neki, hogy szaba-don kiharhat a városba is. — Az egyházi hatóság intézkedést felalbirálni természetesen nem áll hatalmunkban, csak azon oha-junknak adunk kifejezést, hogy vajha a ta-pasztaltak után, ne legyen alkalmá ezen dispoziციót megbanni.

Kolera? Nyitra közvetlen szomszéd-ságában Molnoson Szlovák Janos földműves es neje gyanus tünetek közt I. hó 7-én meg-betegedtek. Az asszony jobban lett, de a fern erős görcsök, hányás es etető szomju-ság kísérteben kimúlt. Midőn e sorokat írjuk, értesülünk, hogy a halálest színhe-lyére egész-egyházi bizottság küldetett ki, melynek feladata leend megállapítani a titok-zatos halálmemet. — Ha netan csakugyan gyanus volna a betegség, kerjük a hatóságot azt nem agyonhalgatni, hanem a legszigu-rúbb övrendszabályok eszköziésére. (Lapunk zartarkor értesülünk, hogy a kiküldött bizottság *becsenyhellobot* alapított meg boncolás utján, mindazáltal, tekintetbe veve — mondja a szolgabírói értesítés — hogy e gyanus ha-lálest nyugtalaníthatna a közönséget, en-nelhogya a szolgabíró elrendelte, hogy a *holt-testet azonnal takarítsák el*, anélkül, hogy a szokásos varakozási időt betartanak. Az eset minden körülmények közt óvatosságra int, mert mint a szombati lapok jelenti, ugy szatmaron, miat Deesen gyanus halálozasi tünetek fordultak elő egyeseken.)

A ki a politikához nem ért, ne politizáljon. E. hó 1-én Cabajon Maliko Mihály kocsis es Bradacs Antal kerteszi a politika veszteséres mezejere tevedtek, mi-ko — nem tudjuk, vajjon a budget, vagy talán epen az egyházpolitika tetelenél — a vita heveben Maliko nemcsak halatott, de látható es erezhető argumentumokkal igye-kezik állapontjain lennteni, tebe kolmatvan efenefelt, Badacsot, ki menten eljált, a ver pedig elborítá őt. A heves politikusi az illetekes hatóság figyelmezteti buggadságra.

Csitáron I. hó 3-án Baliko Imre es Silla Mihály keső ejjelg mulattak a keres-mában. Mikor fejük elnehezült, ugy találtak, hogy jo lesz hazateie indulniok. Utközben szor-nyuseges jo kedvük tamadhatott, mert a mit sem sejtő Maga Martont megtamadvá kövel úgy agya-tóbe vertek, hogy jo ideig nyomja majd az agyat.

Villámcsapás. Szombaton folyó hó 1-e délután Moconokon zaporeső közben becsapott a villám egy Novak nevű zsele-ter-ke a házába, amely rögtön meggyulladt, s vele három ház az összes melék s gazda-sági épületekkel együtt a lángoknak esett aidozatul. A tűz továbbterjedésének megaka-dályozása Roeskay Ferenc uradalmi gepesz urnak köszönhető, aki segedyével rögtön a tűz helyen termett, s kis kézi fecs-kendőjevel a tüzet lokalizálma sikerült; nem-különbön Rabek Mihály onfaladozasának, aki, dacára hogy a lángok arcat csapóstatk, a legnagyobb kitartással örökodott a szom-széd ház tetőzetén, s iparkodott a tűz to-vábbterjedését megakadályozni.

A privigei r. k. algymna-sium értesítőjét is vettük kezhez 1892/3.

tanévről, közzetete Kádek István igazgató által. A második lapon rögtön feltűnik a fel-irat: „Költség hiányában a jelen program-mban tudományos értekezés nem közzétetik.” De nezzük az értesítőt. A gymnasium mellett fennálló alumnem alapítókeje 700 frttal nö-vekedett. A vagyon szaporítására gyűjtőive-keket is kibocsátottak. — Az alumnem bevé-tele 999 frt 48 kr; kiadása 281 frt; a va-gyon a mult évi tőkével 6158 frt 56 kr. A tanulok létszáma 71 volt év elején, míg év-vegen 65. Vallásra nézve: 47 kath. es 17 izr. Tanulmányaikat illetőleg az eredmény jó, a mennyiben csak 6 bukkott van, s azok is csak egy tárgyból. A gyűjtemen kielégítő. A tanári kar állott: 3 kegyesrendi es 4 vi-lági tanárból. A tanulok száma az év végén: I. o. 25. II. oszt. 22. III. o. 9. IV. oszt. 11.

Uj orvosi díjszabás. Ismetelten panaszok merültek fel — nem nálunk — hanem általában az országban, hogy meny-nyit kell fizetni az orvosnak? — Legjobb volna semmit, s olvasóink iránti jóindulat-ból kívánatosnak tartjuk, hogy az orvos urak „foglalkozás hiányából” más kereseti pályához forduljanak; de hát az Uristen az ő kifürkészhetetlen intézkedése folytán bele-vette az orvosokat a teremtés bámulatos művebe, s így velük együtt, akár szeretjük, akár nem, kell végig vándorolnunk az éle-ten. Ez okból, hogy a velük való megélhe-tés elviselhetőbb legyen, a belügyminiszter egy rendeletet szándékozik kiadni, melyben az orvosoknak járó tiszteletdíj — per ese-tén — szabályozva lesz. Ez ügyben ugyanis nincsen semmi támpont, kivéve egy 1823-iki helytartósági rendeletet, de ez már elavult. A közegészségügyi tanácssal közölt minisz-teri tervezet — mint halljuk — azt javo-solja, hogy a fővárosban nappali látogatás 2 frt, éjjeli látogatásért pedig 3 frtot köve-telhet az orvos, 10 ezer lakoson felüli vá-rosookban nappali látogatás 1 frt 50 kr, éjjeli 2 frt, míg a 10 ezer lakón aluli vá-rosok es helysegekben (hol az orvos meg-élhetése könnyebb) nappal 1 frt, éjjel 1 frt 50 kr. — Ez azonban csak peres esetben szolgaland zsinórmértékül a bíróság számára es mint egy orvos barátunk mondá, a nagy közönséget nem köti, mert ez tetszése sze-rint adhat — többet is.

Érdekes párhuzam. Mindenütt verseny, löverseny, kerékpárverseny, gya-logverseny, az emberek igyekeznek megelőzni egymást lovon, velocipeden, gyalog mindig egy kis hiuságból. A külföldi lapok most, hogy a bécs-berlini táv-előködés harmadik faja is véget ért, érdekes összehasonlítást tesznek a különböző sport között. A Bécs es Berlin közötti 600 kilométer hosszú tá-volságot (mintegy 80 mérföld) a leggyorsabb gyalogló 107 óra alatt tette meg vagyis 4 nap es 11 óra, beleertve az alvást es pihe-nést; lovon 71 óra, azaz 3 nap egy óra híján; a leggyorsabb közlekedésnek az elő-soroltak között mégis a kerékpár bizonyult, mert ezen Bécsből Berlinbe az első nyéro mindössze 31 óra alatt érkezett meg, bele-ertve ugyancsak a pihenést is. Mult évben egy gyorslábú nemet Bécsből Triestbebe a hegyes es rendkívül tekervényes uton (500 km.) 28 óra alatt érkezett meg, meg ebéd-jét is a velociped kissé kényelmetlen aszta-lán költötte el. — Ez utóbbi utat a gyors-onat 15 óra alatt, a személyvonat, mely tudvalegőleg szintén menet alatt eszik, s legfőlebb néhány helyen röviden — megtat-jak, pihenésre, mint az embernek meg egy-általában nincsen szüksége, 21 óra alatt futja be az alpeseket. Eszerint a gyakorlott kerékpáros bármikor versenyt futhat meg nagyobb távolságra is a személyvonattal.

A kilences szám. Vannak egyes számcsoportok, melyeket, ha 9-el megszor-zunk mindig egynemű eredményt ad. Pl. $12,345,679 \times 9 = 111,111,111$; vagy: $49,382,716 \times 9 = 444,444,444$; vagy: $86,419,753 \times 9 = 777,777,777$. Ha a fel-hozott példákat tekintjük, rögtön feltűnik, hogy az eredmény mindig kilencere kiegészítő száma számsorból hiányzó számnak. A 9 száma való kiegészítés pedig valóságos „jossa” teszi a számolót, sajnos, csak az eredmény kimondásánál. — Példánál világo-sabb. Irunk, vagy bárki is diktálhat tetsze-szerinti tagú számsort, melyhez két ugyan-annyi, vagy kevesebb, de mindenesetre sem több tagú számsort adunk s mielőtt az ősz-szedást megkezdenők, kimondhatjuk az eredményt. A következőkép: legyen az első számsor: 5678 ehez hozzáírhatunk bármilyent pl. 4367 ehez megint mi hozzáírjuk ezt: 5432 s az eredmény: 15677.

A csizio ez: Az első számsor utolsó tagjából egyet kivonunk, azt az első tag ele irjuk s az eredmény kész. Szükséges azonban az, hogy a harmadik sort mi írjuk es pedig oly számokból alkotva, melyek a második sor megfelelő számaival egyenként kilenct adnak. Ha már most valaki ezt írja 9876 az eredmény a két következő még ismeret-len számsorral együtt összegeve: 19875, csak a harmadik sor számjegyei a második sor megfelelő számjegyeivel 9-re egészüljenek ki.

Az 1896. évi orsz. kiállítás zeneművészeti es színművészeti előadoja, dr. Vali Bela, a Színművészeti Lapok szerkesz-tője, a kereskedelmi miniszter megbízásából kiküldetett az ország nevezetesebb leveltárai es muzeumainak átkutatására. Dr. Vali, mint értesülünk, legközelebb városunkba jöni szándékozik a zene- es színművészeti erek-

lyek megtekintése végett. Nevezett kiállítás teljessége érdekében dr. Vali felkeri ezennel mindazon műkedvelőket, akiknek valamely zene vagy színművészeti ereklje, és pedig régi hegedű, zongora, hangjegyratok, levelek, naplók, színlapok stb. effélék birtokában vannak, hogy azok felől nevére címezve egy levelezőlapon értesítsék (Budapest, Aréna-ut 34. szám alá címezve) avégből, hogy ideutazása alkalmával azokat megtekinthesse, esetleg megvásárolhassa.

Közgazdaság.

A ragados tüdőlob kiirtása
és a nyitrai megyei gazdasági egyesület. A földművelésügyi minisztérium kérdőpontokat intézett a tüdővésztl fertőzött vármegyék közönségéhez. A nyitrai megyei gazdasági egyesület a kérdés melyére ható s a legeseklyebb részleteket is felölő szakzerű feleleteket akar adni a föltett kérdőpontokra. E végből fölhívta az egyesület számos kiváló tagját, hogy a kérdőpontokra vonatkozó feleleteiket az elnökséggel írásban közölnek, mely aztán a feleletek beérkezése után közgyűlést hív össze, hogy a tárgyat a pleniumban is beható vita tárgyává tegye.

Lóverseny és ügétőverseny Nyitra. A. I. évi szeptember hó végén Nyitra megtartandó lóversenyt és ügétőversenyt nagy érdeklődéssel várja a szomszédos vármegyék közönsége. A versenyek

rendezőse már most is nagy tevékenységet fejt ki, hogy a messze vidékről ide készülőknek egy valóban élvezetes és igaz lóverseny-napot rendezzen. Az ügétőverseny a lófuttatástól elkülönítve fog megtartatni. A lófuttatás több részből fog állani; lesz huszárverseny, urlovas-sikverseny, urlovas-akadályverseny és mezei gazda-verseny. A versenyben résztvenni akarók jelentkezzenek augusztus hó 10-ig a nyitrai megyei gazdasági egyesület titkári hivatalánál Nyitra. A versenyrendező bizottság meg e hó folyamán ülést tart herceg Odéscalchi Geza elnökele alatt s megállapítja a versenyek föltételeit. **Ragados tüdőlob** lépett fel Nyitra a szarvasmarhák között. Az első betegedési esetet Reeska János földbirtokos marhai között észlelték. A hatóság a baj továbbterjedésének megállítására a kellő intézkedéseket megtevé.

Törvénytörvényes csarnok.

A magy. kir. Curia által elintéztett perek.
2841.8312. Friedmann Ede felperesnek, öz. Baroch jelenleg férj. Koho Régi elleni 1200 trt iránti perben a II. bír. ítélet helybenhagyva.
8782.8552. Miklós István s társainak, Aszaltovis György társa ellen tulajdonjogi bekebelezés törése iránti perben, II. bír. ítélet megváltoztatva.
A pozsonyi kir. ítélő táblánál elintéztett perek.
2138.8339. Néh. Vizán Mátén és neje Majeresik Anna hagy. ügyben az I. bír. végzése helybenhagyva.

525.8340. Árpás István és tsanak. Virsik József és neje ellen ingatlan birtoka, és elvont haszon iránti perben az I-ső bír. ítélet helybenhagyva.
1304.8347. Matyó szül. Figyi Ilona felp. Tigy Ferenc st. elleni ingatlan birtoka iránti perben, az I-ső bír. ítélet földölv.

A nyitrai kir. törvénytörvényes által elintéztett perek jegyzéke.

6002.893. Vaezan János és társnak, Hornyák Mihály elleni szolgálmi jog abbanagyása iránti perben a felperes kére-etével elutasítva, alperes viszonzkeresetének helyadva.

Telefon.

Csacza. Köszönjük; legközelebb levél megy, mely az amerikai tudóstást is viszi magával. Sicut cervus ad fontem aquarum úgy szállanak a méhek a csacai nedre.

Lédaj S. Délelött mindig a házon kívül vagyunk elfoglalva, innen van, hogy becses sorainak nem tehetünk eleget. Jövő hétfőn mulhatlanul.

M. István. Ahoz ugyan hiába fordul, mert az még a kútágat is megtöjtene, ha tejet adna.

Ivánkay L. Az az ur örökös talány marad előttünk. Jelleméhez ugyan nem fér semmi kétség, de positive eddig csak annyit teremtett, hogy akadályokat gördített minden új eszme elé.

Felelős szerkesztő: dr. Toth János.
Kiadó és laptulajdonos: Huszár István.

Árverezés.

Folyó évi július 13-án d. e. 10 órakor a nyitrai állomás raktárhelyiségeiben a következő szállítmányok nyilvános árverés alá kerülnek, és pedig:

- 160 zsák árpa 10,254 kilo
- 1 zsák buza 32 kilo
- 12 darab vaslemez 163 kilo
- 1 zsák árpagyöngy 3/4-r 50 kilo
- 1 üres használt hordó.

Hradil,
állomásfőnök.

58. 1-1.

VASUTI MENETREND									
Érvényes 1893. évi július hó 1-től.									
Budapest ny. p. u. - Marchegg - Bécs.					Bécs - Marchegg - Budapest ny. p. u.				
Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Bpest ny. p. u. ind.	6:00	7:30	8:00	9:20	10:45	12:35	5:40	7:10	9:45
Rákosszentmihály p. u.	6:15	7:45	8:15	9:35	11:05	12:55	6:00	7:30	10:05
Palota	6:27	7:57	8:27	9:47	11:17	13:07	6:10	7:40	10:15
Dunakesz	6:38	8:08	8:38	9:58	11:28	13:18	6:20	7:50	10:25
Göd	6:58	8:28	8:58	10:18	11:48	13:38	6:30	8:00	10:35
Vác	7:14	8:44	9:14	10:34	12:04	13:54	6:40	8:10	10:45
Verceze	7:25	8:55	9:25	10:45	12:15	14:05	6:50	8:20	10:55
Visegrád átkelés	7:34	9:04	9:34	10:54	12:24	14:14	7:00	8:30	11:05
Nagymaros	7:45	9:15	9:45	11:05	12:35	14:25	7:10	8:40	11:15
Zebegény	7:55	9:25	9:55	11:15	12:45	14:35	7:20	8:50	11:25
Alsószob	8:05	9:35	10:05	11:25	12:55	14:45	7:30	9:00	11:35
Szob	8:15	9:45	10:15	11:35	13:05	14:55	7:40	9:10	11:45
Esztergom csavarg.	8:25	9:55	10:25	11:45	13:15	15:05	7:50	9:20	11:55
Garamkövesd	8:35	10:05	10:35	11:55	13:25	15:15	8:00	9:30	12:05
Esztergom-Nána ér.	8:45	10:15	10:45	12:05	13:35	15:25	8:10	9:40	12:15
Balassa-Gyarmat ér.	8:55	10:25	10:55	12:15	13:45	15:35	8:20	9:50	12:25
Esztergom-Nána ind.	8:23	9:53	10:23	11:43	13:13	15:03	8:02	9:32	12:07
Köbölkut	8:43	10:13	10:43	12:03	13:33	15:23	8:22	9:52	12:27
Kürth	8:58	10:28	10:58	12:18	13:48	15:38	8:37	10:07	12:42
Peibete	9:10	10:40	11:10	12:30	14:00	15:50	8:49	10:19	12:54
Údvard	9:20	10:50	11:20	12:40	14:10	16:00	8:59	10:29	13:04
Érsekújvár ér. I.	9:30	11:00	11:30	12:50	14:20	16:10	9:09	10:39	13:14
Érsekújvár ind. I.	9:40	11:10	11:40	13:00	14:30	16:20	9:19	10:49	13:24
Tótmegyer ér. I.	9:50	11:20	11:50	13:10	14:40	16:30	9:29	10:59	13:34
Tótmegyer ind. I.	10:00	11:30	12:00	13:20	14:50	16:40	9:39	11:09	13:44
Nagybélicz ér. I.	10:10	11:40	12:10	13:30	15:00	16:50	9:49	11:19	13:54
Nagybélicz ind. I.	10:20	11:50	12:20	13:40	15:10	17:00	9:59	11:29	14:04
Tótmegyer ind. II.	10:30	12:00	12:30	13:50	15:20	17:10	10:09	11:39	14:14
Tardoskődd	10:40	12:10	12:40	14:00	15:30	17:20	10:19	11:49	14:24
Tornócz	10:50	12:20	12:50	14:10	15:40	17:30	10:29	11:59	14:34
Vágssellye	11:00	12:30	13:00	14:20	15:50	17:40	10:39	12:09	14:44
Gálantha ér. I.	11:10	12:40	13:10	14:30	16:00	17:50	10:49	12:19	14:54
Gálantha ind. I.	11:20	12:50	13:20	14:40	16:10	18:00	10:59	12:29	15:04
Nagyszombat ér. I.	11:30	13:00	13:30	14:50	16:20	18:10	11:09	12:39	15:14
Zsolna ér. I.	11:40	13:10	13:40	15:00	16:30	18:20	11:19	12:49	15:24
Zsolna ind. I.	11:50	13:20	13:50	15:10	16:40	18:30	11:29	12:59	15:34
Gálantha ind. II.	10:52	12:22	12:52	14:12	15:42	17:32	10:12	11:42	14:17
Dioszegh	11:02	12:32	13:02	14:22	15:52	17:42	10:22	11:52	14:27
Födemes	11:12	12:42	13:12	14:32	16:02	17:52	10:32	12:02	14:37
Szempe	11:22	12:52	13:22	14:42	16:12	18:02	10:42	12:12	14:47
Csekész	11:32	13:02	13:32	14:52	16:22	18:12	10:52	12:22	14:57
Szollós	11:42	13:12	13:42	15:02	16:32	18:22	11:02	12:32	15:07
Pozsony ér.	11:52	13:22	13:52	15:12	16:42	18:32	11:12	12:42	15:17
Szokolca ér.	12:02	13:32	14:02	15:22	16:52	18:42	11:22	12:52	15:27
Szokolca ind.	12:12	13:42	14:12	15:32	17:02	18:52	11:32	13:02	15:37
Dévény-Ujfalu ind.	7:43	9:13	9:43	11:03	12:33	14:23	6:14	7:44	10:19
Marchegg ér.	7:54	9:24	9:54	11:14	12:44	14:34	6:24	7:54	10:29
Gänserndorf ér.	8:25	9:55	10:25	11:45	13:15	15:05	6:56	8:26	10:61
Bécs N. es. é. v. ér.	9:40	11:10	11:40	13:00	14:30	16:20	7:08	8:38	11:13
Stadlau ér.	9:08	10:38	11:08	12:28	13:58	15:48	6:14	7:44	10:19
Bécs o. m. á. v. ér.	9:30	11:00	11:30	12:50	14:20	16:10	6:40	8:10	10:45

Mindennemű műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltart, elismert kifünő minőségű műtrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

THOMAS-SALAKOT,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: **szőlő-, répa-, rét-, kender-** stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **VI., Váci-körút 21. sz.** (Iparudvar), hová a levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

Nyomatik a kiadó Huszár István könyvnyomdájában Nyitra.